

Даценко Ганна. Основні аспекти контролю якості внутрішнього аудиту підприємств. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2021. Випуск 1-2. С. 24-32.
DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2021.01.024>

УДК 336.13.051(477)
JEL Classification: M 20, M 41

Даценко Ганна

д. е. н., доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
м. Вінниця, Україна
E-mail: datsenko.av.82@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8327-7301

ОСНОВНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація

Вступ. Актуальність статті полягає у важливості проведення контролю якості внутрішнього аудиту промислових підприємств як основи його ефективного та результативного функціонування в цілому.

Методи. Теоретико-методологічною основою для вирішення поставлених завдань є загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: аналогій та теоретичного узагальнення, системного та структурно-функціонального аналізу, графічні, абстрактно-логічний.

Результати. Встановлено, що оцінку контролю результатів внутрішнього аудиту здійснюють з метою впевненості вищого керівництва підприємства в отриманні якісних послуг, які надаються підприємству внутрішнім аудитом. Сформовано основні вимоги, які має містити аудиторський звіт в цілях недопущення помилок аудиторами. Визначено аспекти, які має включати оцінка контролю якості внутрішнього аудиту. Виокремлено характеристики проведення оцінки контролю якості внутрішнього аудиту, які ґрунтуються на внутрішньому та зовнішньому оцінюванні. Доведено, що ефективно проведений внутрішній аудит сприяє формуванню подальших заходів із розвитку промислового підприємства не лише в даний момент, але й в довгостроковій перспективі.

Перспективи. Перспективою подальших досліджень є формування інструментів внутрішнього аудиту, спрямованих на розширення напрямів фінансово-господарської діяльності підприємства із вчасного виявлення та протидії викликам і зарозам зовнішнього та внутрішнього середовища, що забезпечить захист фінансових інтересів власників підприємства.

Ключові слова: внутрішній аудит, аудиторська перевірка, фінансово-господарська діяльність, контроль якості, оцінка, виробничо-господарська діяльність, підприємство.

Вступ.

В зв'язку з існуванням великої кількості підприємств з різною формою власності існують передумови до появи нових видів порушень фінансового характеру, а тому виникає необхідність організування належним чином внутрішнього аудиту як важливого структурного компоненту реалізації господарської діяльності сучасних підприємств.

Так, неефективні управлінські рішення можуть спричинити нераціональне витрачання ресурсів. У зв'язку із цим, підприємства потребують чіткої організованості та налагодженості роботи щодо виявлення причин допущених фінансових порушень та застосування необхідних заходів для попередження непрозорих процедур використання ресурсів.

Разом із тим, важливо не лише здійснювати організацію внутрішнього аудиту на підприємстві, але й проводити контроль його якості. Проблема контролю якості внутрішнього аудиту є надзвичайно актуальною для вітчизняних промислових підприємств. Така тенденція пояснюється тим, що аудитори в результаті перевірки можуть прийти до неточного висновку і представити помилкові результати.

В свою чергу, контроль ефективності аудиторської перевірки забезпечує використання на підприємстві обґрунтованих рішень управлінського характеру, здійснюючи результативне функціонування виробничо-господарчої діяльності підприємства в цілому.

Вивчення кращих світових практик щодо проведення контролю якості внутрішнього аудиту на рівні промислових підприємств, а також їх адаптація забезпечить суттєве підвищення оцінки від проведення внутрішнього аудиту та ефективність прийнятих управлінських рішень, спрямованих на поліпшення виробничо-господарчої діяльності підприємства.

Уміло організований контроль якості внутрішнього аудиту здатний забезпечити раціональне використання матеріальних і фінансових ресурсів на підприємствах, збереження майна та отримання високої результативності від ведення господарської діяльності підприємством.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Опрацювання зарубіжної та вітчизняної спеціальної літератури, присвяченої теоретико-методологічним аспектам проведення внутрішнього аудиту, побудови сучасної ефективної системи контролю якості внутрішнього аудиту на підприємствах, удосконаленню методики проведення контрольних заходів внутрішнього аудиту, застосуванню новітніх прийомів внутрішнього аудиту, проблемам упровадження внутрішнього аудиту на вітчизняних підприємствах, присвячені праці вітчизняних науковців і практиків.

На важливості застосування контролю якості внутрішнього аудиту у розробці й досягненні дієвості та результативності виробничо-господарської діяльності промислових підприємств акцентували увагу у дослідженнях такі науковці як Л. Вдовенко, Г. Станкевич, Л. Ловінська, І. Стефанюк, В. Максимова та інші.

Значний внесок у дослідження та оцінювання внутрішнього аудиту підприємств, організацію систем контролю якості внутрішнього аудиту, пошук дієвих форм та методів його забезпечення, розробку та удосконалення прикладних аспектів зниження ризиків внутрішнього аудиту підприємств здійснили такі відомі зарубіжні вчені: Т. Антіпова, І. Богата, Л. Калістратов, Є. Коврякова, Н. Ковальова, І. Мозера, Ю. Нікольська, К. Редхед, С. Рябухін, О. Саунін, В. Скобара, С. Степашин, Н. Хахонова, Т. Шешукова, С. Шохін та інші.

Беручи до уваги те, що реалізація внутрішнього аудиту є неможливою без ефективного контролю якості на підприємстві, подальше дослідження основних засад їх функціонування вимагає застосування системного підходу.

Запропоновані в працях науковців результати досліджень привносять значний доробок у вивчення актуальних питань внутрішнього аудиту та їх вплив на діяльність підприємств. Проте питання оцінки основних аспектів контролю якості внутрішнього аудиту підприємств не є вичерпними і потребують подальшого вивчення.

Мета.

Метою статті є дослідження основних аспектів проведення внутрішнього аудиту на підприємстві, з'ясування основних причин допущення помилок при формуванні аудиторських звітів та виокремленні критеріїв щодо проведення якісного внутрішнього аудиту на підприємстві.

Методологія дослідження.

Теоретико-методологічною основою для вирішення поставлених завдань є загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: аналогій та теоретичного узагальнення – для обґрунтування наукового підходу щодо визначення сутності внутрішнього аудиту та його впливу на діяльність

підприємств, узагальнення існуючих підходів до визначення контролю якості внутрішнього аудиту підприємств, обґрунтування необхідності виокремлення основних проблем його запровадження в Україні; системного та структурно-функціонального аналізу – для обґрунтування формування та використання контролю якості внутрішнього аудиту підприємств; графічні – для наочного зображення та схематичної і графічної побудови теоретичних та практичних положень дослідження; абстрактно-логічний – для логічного узагальнення теоретичних засад і формулювання висновків дослідження.

Результати.

На сьогодні підприємства зацікавлені власними силами виявляти порушення та забезпечувати на цій основі законне, ефективне та доцільне витрачання коштів. Виходячи із цього, проведення контролю якості внутрішнього аудиту в умовах конкуренції, яка загострюється, є важливою проблемою і напрямом розвитку національної економіки.

Зважаючи на це, в системі забезпечення контрольної діяльності на будь-якому промисловому підприємстві внутрішній аудит є механізмом зворотного зв'язку між об'єктом і суб'єктом контролю, оскільки за їх допомогою керівник отримує достовірну інформацію про стан функціонування об'єкта контролю [1].

Отже, проведення внутрішнього аудиту передбачає звітування за результатами роботи внутрішніх аудиторів під час вивчення фактичного стану підприємства, за яким внутрішній аудитор повинен встановити суттєвість виявлених недоліків.

Сучасні реалії ведення господарської діяльності вказують на те, що недостатньо лише здійснити внутрішній аудит, адже важливо також здійснювати контроль його якості. Оскільки відповідальність за прийняття поточних рішень, в тому числі і фінансових, покладено саме на керівництво всіх рівнів.

Для того, щоб здійснювати контроль за якістю проведеного внутрішнього аудиту на підприємстві, спершу варто усвідомити власне необхідність його застосування керівниками підприємств. Адже існують непоодинокі випадки, коли вище керівництво та власники підприємств розуміють під аудитом виключно діяльність, спрямовану на перевірку бухгалтерської звітності (тобто ототожнюють сутність внутрішнього аудиту із змістом зовнішнього незалежного аудиту).

З метою проведення ефективного контролю якості результатів аудиторської перевірки на промисловому підприємстві кожний керівник має володіти повною, достовірною та актуальною інформацією щодо стану функціонування підприємства загалом та його окремих підрозділів.

Крім того, перш ніж здійснювати контроль якості, варто розібратись з основними стандартами, вимогами та критеріями до проведення ефективного внутрішнього аудиту. За сучасних умов підґрунтям для проведення внутрішнього аудиту у вітчизняному правовому полі є застосування міжнародних стандартів аудиту, що забезпечує наближення норм і принципів його функціонування до світових стандартів та вимог.

Дотримання міжнародних стандартів проведення внутрішнього аудиту на підприємстві знизить ризик допущення аудитором помилок при формуванні фінансових звітів. В свою чергу, контроль якості внутрішнього аудиту стимулюватиме службу внутрішнього аудиту здійснювати свою діяльність у відповідності до вимог чинної системи нормативно-правового регулювання, а також розробленої підприємством внутрішньої політики, основних положень, інструкцій та планів розвитку.

Варто зауважити, що саме керівник внутрішнього аудиту несе відповідальність за перевірку та схвалення заключного звіту, завдання перед його розсиланням та за прийняття рішення, на кого і як воно буде поширюватися. Крім того, керівник внутрішнього аудиту відповідає за звітування заключних результатів консультаційних завдань замовникам. В ході виконання консультаційного завдання можуть бути виявлені недоліки корпоративного управління, управління ризиками та контролю у сфері фінансово-господарської діяльності підприємства. У випадках, коли такі недоліки є значущими для підприємства, інформація щодо них повинна надаватися вищому виконавчому

керівництву та раді [2].

Міжнародний стандарт внутрішнього аудиту 2400 «Звітування результатів» визначає критерії такого звітування [3]. Виникнення ситуації, за якої аудитор може представити помилковий висновок в результаті аудиторської перевірки, пов'язане з низкою причин: неправильною оцінкою величини аудиторського ризику суб'єкта перевірки; недотриманням критеріїв якості аудиту; недотриманням інтересів суб'єктів перевірки й інших користувачів професійної думки аудитора.

Виходячи із цього, доцільно зауважити, що рекомендації за результатами внутрішнього аудиту підприємства повинні містити конструктивні пропозиції про удосконалення тих аспектів діяльності об'єкта, до яких застосовувався внутрішній аудит. Крім того, зазначені рекомендації мають бути спрямованими на усунення усіх встановлених недоліків, порушень, відхилень та мати на меті підвищення рівня розвитку підприємства.

Що стосується аудиторських звітів, то в цілях недопущення помилок аудиторами, вони повинні бути точними, об'єктивними, чіткими, стислими, конструктивними, вичерпними та своєчасними. Якщо в заключному звіті є значні помилки та упущення, керівник внутрішнього аудиту повинен надати відкориговану інформацію сторонам, які отримали початковий варіант звіту.

В звіті внутрішні аудиторі повинні так формулювати висновки та надавати рекомендації щодо сфери фінансово-господарського розвитку підприємства, щоб це стало базою для прийняття керівництвом необхідних управлінських рішень.

Керівник служби внутрішнього аудиту має вживати всі необхідні дії щодо реалізації зазначених рекомендацій, інформувати керівництво про виявлені недоліки і шляхи підвищення ефективності системи внутрішнього контролю. Він має тісно співпрацювати з наглядовою радою товариства та давати їм інформацію з питань, що мають відповідний інтерес, а також слідкувати за втіленням у життя рекомендацій, наданих внутрішніми аудиторами.

В свою чергу, контроль якості проведеного внутрішнього аудиту можна визначити шляхом тестування за двома напрямками: перевіркою дотримання існуючих регламентів аудиторських процедур; виявленням помилок у діяльності структурних підрозділів або в процесах, що не були попереджені системою аудиту.

Оцінити дотримання розроблених регламентів можна шляхом вибіркової перевірки документів, які повинні містити факт внутрішнього аудиту. Тести дають змогу встановити, чи достатньо регламентовані процедури і способи внутрішнього аудиту, які використовуються на підприємствах, або наявність необхідності щодо коригування останніх.

Здійснити контроль ефективності внутрішнього аудиту на підприємствах можна на основі моніторингу ефективності діяльності останніх, використовуючи аналітичні методи. Ця процедура буде ще більш ефективною, якщо буде доповненням до документальної перевірки господарських операцій.

Оцінку контролю результатів внутрішнього аудиту можливо здійснювати з метою впевненості вищого керівництва підприємства в отриманні якісних послуг, які надаються підприємству внутрішнім аудитом [4].

Оцінка контролю якості внутрішнього аудиту має включати наступні аспекти: відповідність стандартам та кодексу етики, що містить своєчасні коригувальні дії з усунення суттєвих випадків невідповідності; встановлення адекватності положення про службу внутрішнього аудиту поставленій меті, завданням, політиці та процедурам відділу внутрішнього аудиту; визначення внеску відділу внутрішнього аудиту в упорядкування фінансово-господарської діяльності підприємства, управління підприємством та ризиками, удосконалення процесів контролю якості внутрішнього аудиту; визначення відповідності методів, стандартів та інших нормативних документів внутрішнього аудиту; ефективність та регулярність дій з підвищення якості аудиту та впровадження його передового досвіду [3; 5].

Для формування об'єктивних висновків необхідним є вивчення можливостей і факторів, що вплинули на негативні зміни показників, у зв'язку із змінами в технологічних процесах, режимі роботи підприємств, системі стимулювання праці матеріально-відповідальних осіб. Виявивши

слабкі місця в одній зі сфер діяльності підприємства, необхідно звернути увагу на проведення профілактичних заходів у цій сфері.

Проведення контролю якості внутрішнього аудиту має ґрунтуватись як на внутрішній (здійснюється на основі проведення постійного та періодичного аналізу діяльності), так і на зовнішній оцінці (контроль якості внутрішнього аудиту має проводитися як мінімум один раз на п'ять років кваліфікованим і незалежним експертом або групою експертів, котрі не є співробітниками підприємства).

Таблиця 1. Проведення оцінки контролю якості внутрішнього аудиту

Внутрішня оцінка контролю якості внутрішнього аудиту	Зовнішня оцінка контролю якості внутрішнього аудиту
Визначення відповідності стандартам та кодексу етики, включаючи своєчасні коригувальні заходи з усунення суттєвих випадків невідповідності.	Встановлення цілей, завдань, політики та процедур, прийнятих в практику внутрішнього аудиту підприємства.
Встановлення відповідності методів, які застосовуються для оцінки контролю якості внутрішнього аудиту, законів, регуляторних, державних або галузевих стандартів, інших нормативних документів.	Визначення адекватності ведення фінансово-господарської діяльності підприємства прийнятому на підприємстві положенню про відділ внутрішнього аудиту та відповідним професійним стандартам.
Оцінювання адекватності положення про відділ внутрішнього аудиту цілям, завданням, політиці та процедурам відділу внутрішнього аудиту.	Оцінювання робочих програм та методів, що використовуються відділом внутрішнього аудиту.
Визначення ефективності та постійності роботи з підвищення якості аудиту та впровадження його передової практики.	Визначення навиків та особистих результатів працівників відділу внутрішнього аудиту.
Виділення внеску відділу внутрішнього аудиту в управлінні та упорядкуванні фінансово-господарської діяльності підприємства, ефективності його функціонування та розвитку.	Встановлення внеску служби внутрішнього аудиту в удосконалення систем управління ризиками, корпоративного управління та внутрішнього контролю підприємства.

* розроблено автором на основі [2–4; 6]

Зовнішню оцінку контролю якості внутрішнього аудиту підприємства здійснює кваліфікований незалежний зовнішній експерт або група експертів, які є компетентними в питаннях професійної практики внутрішнього аудиту та зовнішньої оцінки діяльності підприємства. Висновок щодо оцінки компетентності зовнішніх експертів ґрунтується на професійному судженні, що враховує професійний досвід у сфері внутрішнього аудиту та підтверджену професійну кваліфікацію осіб, обраних для проведення перевірки.

Крім того, після проведення оцінки контролю якості внутрішнього аудиту слід впроваджувати моніторинг подальших заходів, який регулюється однойменним Міжнародним стандартом внутрішнього аудиту 2500. Даним етапом визначається те, що керівник внутрішнього аудиту повинен розробити та підтримувати систему моніторингу реагування на результати, надані керівництву [7].

Здійснення спостереження за впровадженням рекомендацій після проведення оцінки контролю якості внутрішнього аудиту передбачає реалізацію заходів працівниками підрозділу внутрішнього аудиту щодо отримання інформації від осіб, відповідальних за діяльність з реалізації аудиторських рекомендацій. Для зняття відповідальності з відділу внутрішнього аудиту за невітлення в життя їх рекомендацій вони повинні вимагати від керівництва підконтрольного об'єкта письмові пояснення на запропоновані у звіті пропозиції та рекомендації з вказівкою на те, які будуть реалізовані, а які з обґрунтованих причин відхилені [8].

Для підприємства важливо проводити постійне спостереження та контроль за діями щодо вжиття заходів по усуненню виявлених у ході аудиторської перевірки підприємством недоліків у випадку, якщо внутрішній аудит за результатами оцінки зарекомендував свою ефективність.

Процес організації подальшого контролю за виконанням розроблених заходів і прийняттям

управлінських рішень можна здійснювати за умови ефективності проведеного внутрішнього аудиту. Керівник відділу внутрішнього аудиту повинен встановити процес подальшого контролю, щоб простежити та переконавшись в тому, що заходи внутрішнього аудиту були ефективно впроваджені або вище виконавче керівництво прийняло рішення незастосування заходів. Функція контролю ефективності внутрішнього аудиту повинна забезпечувати моніторинг реагування на результати консультаційних завдань, в обсязі, погодженому із замовником [9, с. 89].

Процес звітування з проведеної оцінки ефективності внутрішнього аудиту має безумовно відбуватись і обговорюватись з вищим виконавчим керівництвом, а за умови невирішення даного питання – необхідно звітувати про дане питання у раді [10, с. 144].

Подальшими заходами є забезпечення дій, згідно яких керівник внутрішнього аудиту повинен розробити та підтримувати систему моніторингу реагування на результати, надані керівництву.

Враховуючи вищевказане, оцінка контролю ефективності внутрішнього аудиту підприємства передбачає попереднє з'ясування специфічних особливостей підприємства, його стратегічних альтернатив, визначення оптимальних зразків практики управління фінансово-господарською діяльністю підприємства, рекомендованих для кожного з елементів моделі із забезпечення ефективного розвитку підприємства. Далі на основі підготовлених рекомендацій, з урахуванням рівня їх значимості, важливо розробляти комплексний план формування синтетичної моделі забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Контроль якості внутрішнього аудиту промислового підприємства на практиці є надзвичайно складним процесом, так як результат не завжди можна виміряти кількісно. Крім того, ефективність такого заходу залежить не лише від самих аудиторів, але значною мірою від наступних дій замовників аудиторського завдання. У підході до отриманих результатів значну роль відіграє суб'єктивізм оцінок замовників.

Таким чином, за результатами досліджень можна стверджувати про важливість не лише проведення внутрішнього аудиту, але й контролю його якості, що, на наш погляд, є важливим напрямом забезпечення ефективного функціонування промислового підприємства.

Для того, щоб контроль якості внутрішнього аудиту на підприємстві був ефективний, вважаємо за доцільне здійснювати розробку і документальне оформлення стратегічного плану розвитку підприємства, а також комплекс контрольних планових заходів, здатних забезпечити його виконання, зокрема:

- системи показників контролю якості внутрішнього аудиту за кожним із напрямів фінансової діяльності;
- системи узагальнюючих оціночних показників контролю якості внутрішнього аудиту, які відображають результати фінансової діяльності та розмір їх критичних відхилень;
- періодичності формування оперативної звітності.

На нашу думку, важливо також здійснювати забезпечення ефективності існуючої структури системи контролю якості внутрішнього аудиту та її коригування. На даному етапі необхідно розуміти, що на підприємстві створюється система контролю якості внутрішнього аудиту як його політика і процедури, спрямовані на попередження, виявлення та виправлення суттєвих помилок й відхилень від норм, які можуть з'явитись у формуванні аудиторських звітів. При цьому основоположні концепції аудиту передбачають, що саме керівництво підприємства повинно встановити належну систему контролю і забезпечити її функціонування, що відповідає загальному концептуальному підходу та існування впевненості у тому, що аудиторські звіти представлено об'єктивно.

Встановлюючи відхилення від вимог внутрішнього аудиту і виявляючи причини їх виникнення, система контролю якості сприяє своєчасній розробці і реалізації заходів, націлених на оптимальне функціонування системи внутрішнього аудиту.

Висновки і перспективи.

Отже, як показали результати досліджень, існує доцільність у проведенні контролю якості внутрішнього аудиту з метою підвищення ефективності функціонування підприємства та поліпшення його фінансової та виробничо-господарської діяльності. Адаптація ефективного функціонування промислових підприємств на сьогодні вимагає не лише проведення внутрішнього аудиту на основі застосування комплексу інструментів та заходів, але й дотримання контролю якості отриманих аудиторських звітів з метою недопущення порушення стабільності фінансової системи підприємства.

Відповідно до проведеного аналізу доведено, що ефективно проведений внутрішній аудит сприяє вирішенню проблем, пов'язаних з формуванням науково обґрунтованої системи формування управлінських рішень на основі достовірно представленої інформації та своєчасних оптимальних пропозицій для формування подальших заходів із розвитку промислового підприємства не лише в даний момент, але й в довгостроковій перспективі.

Таким чином, на сьогодні вкрай важливо формувати дієві програми з оцінки контролю якості внутрішнього аудиту на підприємстві, що сприятиме удосконаленню якості послуг, що надаються службою внутрішнього аудиту, та забезпеченню підвищення рівня довіри до результатів аудиторських перевірок з боку замовників та інших користувачів аудиторських висновків.

Перспективою подальших досліджень є формування інструментів внутрішнього аудиту, спрямованих на розширення напрямів фінансово-господарської діяльності підприємства із вчасного виявлення та протидії викликам і загрозам зовнішнього та внутрішнього середовища, що забезпечить захист фінансових інтересів власників підприємства.

Список використаних джерел

1. Internal Control – integrated Framework. Official web site of The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Retrieved from: <http://www.coso.org/guidance.htm> (Accessed 12.09.2020).
2. Вдовенко Л.О. Роль аудиторської перевірки в оцінці фінансового стану підприємства. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 1(2). С. 41–47.
3. Міжнародний стандарт внутрішнього аудиту 2400 «Звітування результатів» : видання 2017 року. URL: <https://na.theiia.org/> (дата звернення: 02.07.2020).
4. Станкевич Г. Особливості системи внутрішнього контролю підприємства та роботи внутрішнього аудитора. *Аудитор України*. 2014. № 9 (226). С. 32–37.
5. Ловінська Л. Г., Стефанюк І. Б. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні. Київ : НДФІ, 2006. 240 с.
6. Лозовицький С. П. Внутрішній контроль і аудит як ефективні інструменти управління підприємством. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2009. № 31. С. 107–110.
7. Міжнародний стандарт внутрішнього аудиту 2500 «Моніторинг подальших заходів» : видання 2017 року. URL: <https://na.theiia.org/standardsguidance/Public%20Documents/IPPF%202013%20Ukrainian.pdf> (дата звернення: 02.07.2019).
8. Максимова В. Ф. Логіка підходу до оцінки стану системи обліку та контролю. *Ринкові важелі та стимули розвитку господарчих систем : зб. наук. праць молодих учених ОДЕУ*. 1998. № 1. С. 74–78.
9. Рябухин С. Н. Аудит эффективности использования государственных ресурсов. Москва : Наука, 2004. 138 с.
10. Богатая И. Н., Хахонова Н. Н. Аудит. 4–е изд., перераб. и доп. Ростов–на–Дону : КНОРУС. 2016. 720 с.

Статтю отримано: 11.02.2021 / Рецензування 05.04.2021 / Прийнято до друку: 01.06.2021

Hanna Datsenko

Ph.D. (in Economics), Associate Professor,
Head of the Accounting and Taxation Department
of the Vinnytsia Trade and Economic Institute
of the Kyiv National University of Trade and Economics,
Vinnytsia, Ukraine
E-mail: datsenko.av.82@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8327-7301

MAIN ASPECTS OF QUALITY CONTROL OF INTERNAL AUDIT OF ENTERPRISES

Abstract

Introduction. The problem of internal audit quality control is extremely relevant for domestic industrial enterprises. This trend is explained by the fact that auditors as a result of the audit may come to an inaccurate conclusion and present erroneous results.

Methods. This investigation is based on methods of analogies and theoretical generalization, system and structural-functional analysis, graphic, abstract and logical methods.

Results. It is proved that an important stage of internal audit is the process of reporting on the results of internal auditors during the study of the actual state of the enterprise, according to which the internal auditor must establish the significance of the identified deficiencies. It is established that the assessment of control over the results of internal audit is carried out in order to ensure the senior management of the enterprise in obtaining quality services provided to the company by internal audit. It is investigated that the quality control of the conducted internal audit can be determined by testing in two areas: verification of compliance with existing regulations of audit procedures; detection of errors in the activities of structural units or in processes that were not prevented by the audit system. Identified aspects that should include the assessment of quality control of internal audit.

The characteristics of the internal quality control of internal audit, which are based on internal and external evaluation, are highlighted. The importance of monitoring the follow-up after the internal quality control of internal audit is proved.

Discussion. According to the research results, it is proved that an effective internal audit helps to solve problems related to the formation of a scientifically sound system of management decisions based on reliable information and timely optimal proposals for further measures to develop an industrial enterprise not only now but also in the long run.

Keywords: internal audit, audit, financial and economic activities, quality control, evaluation, production and economic activities, enterprise.

References

1. Internal Control – integrated Framework [Electronic resource] // Official web site of The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Retrieved from: <http://www.coso.org/guidance.htm> (Accessed 12.07.2019) [in English].
2. Vdovenko, L.O. (2013). Rol audytorskoj perevirky v otsyntsi finansovoho stanu pidprijemstva [The role of the audit in assessing the financial condition of the enterprise]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)*. – Collection of scientific works of Tavriya State Agrotechnological University (economic sciences), 1(2), 41–47 [in Ukrainian].
3. Mizhnarodnyi standart vnutrishnoho audytu 2400 «Zvituvannia rezultativ» : vydannia 2017 roku [International Standard on Internal Auditing 2400 "Reporting Results": 2017 edition]. Retrieved from: <https://na.theiia.org/> [Accessed: 02.07.2019] [in Ukrainian].
4. Stankevych, H. (2014). Osoblyvosti systemy vnutrishnoho kontroliu pidprijemstva ta roboty vnutrishnoho audytora [Peculiarities of the system of internal control of the enterprise and the work of the internal auditor]. *Audytor Ukrainy – Auditor of Ukraine*, 9 (226), 32–37 [in Ukrainian].
5. Lovinska, L. H. & Stefaniuk, I. B. (2006). *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku ta finansovoho kontroliu v suchasnykh umovakh hospodariuvannia v Ukraini* [Organization of accounting and financial control in modern business conditions in Ukraine]. Kyiv : NDFI [in Ukrainian].
6. Lozovytskyi, S. P. (2009). Vnutrishnii kontrol i audyt yak efektyvni instrumenty upravlinnia pidprijemstvom [Internal control and audit as effective tools of enterprise management]. *Visnyk Lvivskoi komertsii noi akademii. Seriia ekonomichna – Herald of Lviv Commercial Academy. Economic series*, 31, 107–110 [in Ukrainian].
7. Mizhnarodnyi standart vnutrishnoho audytu 2500 «Monitorynh podalshykh zakhodiv» : vydannia 2017 roku

---

[International Standard on Internal Auditing 2500 "Follow-up Monitoring": 2017 edition]. Retrieved from: <https://na.theiia.org/> (Accessed 02.07.2019) [in Ukrainian].

8. Maksimova, V. F. (1998). Lohika pidkhodu do otsinky stanu systemy obliku ta kontroliu [Logic approach to assessing the state of the accounting and control system]. *Rynkovi vazheli ta stymuly rozvytku hospodarchykh system : zb. nauk. prats molodykh uchenykh ODEU – Market levers and incentives for economic systems: collection. Science. works of young ODEU scientists*, 1, 74–78 [in Ukrainian].

9. Riabukhyn, S. N. (2004). *Audyty jeffektyvnosti yspolzovaniya hosudarstvennykh resursov* [Audit of the effectiveness of the use of public resources]. Moskva : Nauka [in Russian].

10. Bohataia, Y. N. & Khakhonova, N. N. (2016). *Audyty* [Audyty]. Rostov–na–Donu : KNORUS [in Russian].

Received: 02.11.2021 / Review 04.05.2021 / Accepted 06.01.2021

